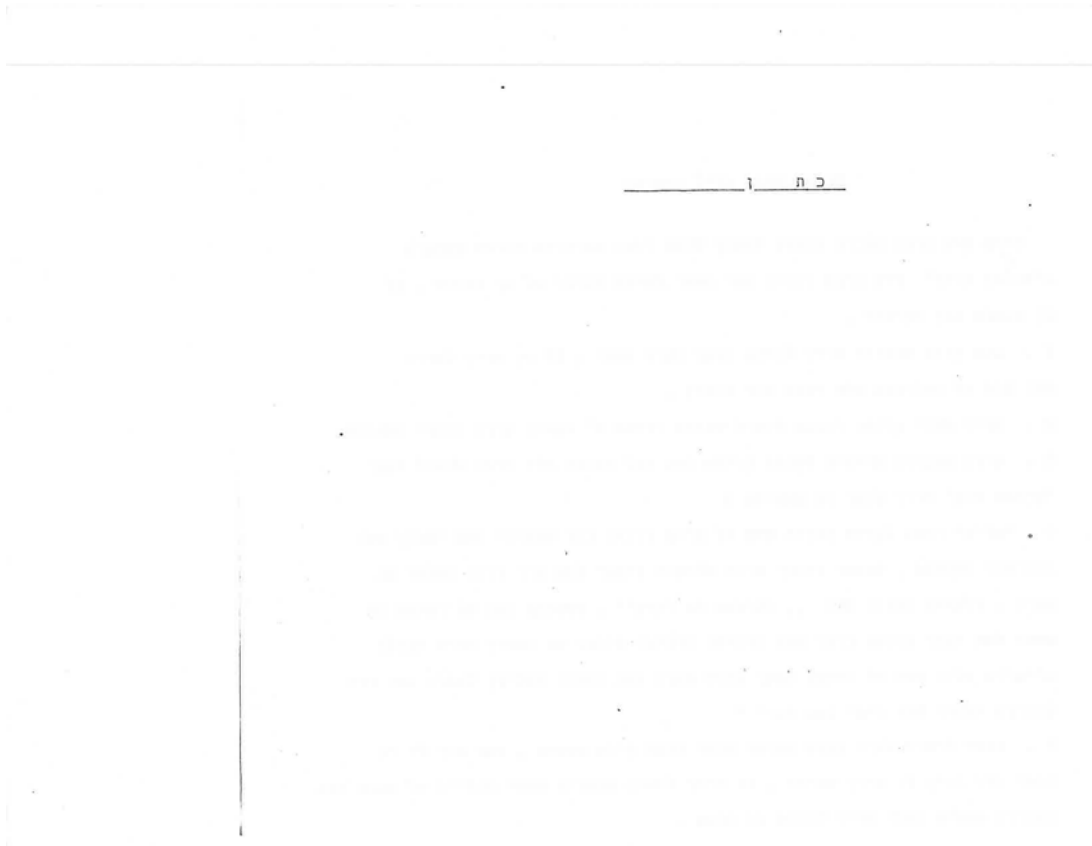

Appendix I: A list of instructions for the first night, presumably written by R. Daniel Frisch:

Translation:

Appendix II: "The Wedding Day Letter" (Mikhtav yom hahupa).

שוכבי"ם תשט"ז

מכתב מלב אל לב לחתן ביום חופתו

א' יחנך בני ומלאכיו יצנה לך לשמך בכל דרכיך, יודי ותלמידי חתן יקר ואהוב, ביום הגדול והקדוש הזה כחיך - יום חופתך - רוח הקדושה והטהרה שרבותה מלכוויץ קוברין וסלונים זי"ע השרישו בלכות הרוצים לילך בדרכיהם תזופך עליך, וישיש עליך אלוקיך בשעת משוש חתן על כלל שתהי' השמחה למעלה ביום חופתך למטה, ויהי נועם ה' עליך.

א

למען אהבתך אהבת עולם אהבתיך שיהי' לך טוב לעולם, הנני להעיר ולהאיר את לבך בשעת רצון ועת מצוא כמאחז"ל, בדברי אמת מאמרי רבותה"ק זי"ע השייכים ליום הק' הזה. ואם נשואין דומה לבונה בית נאמן בישראל הרי היום הזה הוא בכחי הנחת היסוד שהבית נשען עליו, לכל מה שהוא יותר עמוק וחזק יכולים להעמיד עליו בנין יותר גדול וחזק. ואמרו ז"ל עה"פ והוא כחתן יוצא מחופתו, שהוא מהפסוקים שכאו ללמד ונמצא למד כי חתן היוצא מחופתו צריך להיות בדומה לשמש היוצאת במלוא אורה תוקפה וגבורתה.

ביום זה שמוחלין לו על כל עונותיו ונזותנים לו מן השמים את האפשרות שפגמי העבר בימי הבחירות לא יכהו אדרו ולא יעמדו בפניו למונעו מלהתרום לעילא מן כל דרגין בקדושה וטהרה יתירה, אל יהי מלך שוטה המאכז מה שנותנים לו ולהתפק במועט אפילו אם יעורר את לבבו בתפילה וחסד, אלא יתחדש ככרי' חדשה אם כי יודע ומכיר את המלחמה הגדולה והקשה העומדת לפניו, יתחזק בכוחות עילאין קדישין ויתעמק בדרכו בחיים בעתיד להעמידו על הגובה שימלא את חובתו ותפקידו בחיים, כמאמר אדמו"ר זי"ע עה"פ כי לא אתם שלחתם אותי הנה כ"א הא', שצריך האדם לומר לעניני עוה"ז חאוותיו ותשוקותיו, לא בשבילכם באתי לעוה"ז כ"א למלא תפקיד רצון ה' והיום הזה גרמא ומוכשר לקבל החלטה נחושה שממנה לא יזוז כל ימי חייו. וזהו חתן הדומה למלך הפורץ גדר ואין מוחין בידו, גם בענינים שהוא כמו שבו וגדרים מסביבו יכול לפרוץ ולהתגבר מעלה על כל טבעותיו והרגליו הרעים.

ב

ראשית חובת היום הזה היא חשובה. והנה מצינו בקידושין שהאומר הרי את מקודשת ע"מ שאני צדיק גמור אפי' הי' רשע גמור חוששין לקידושין שמא הרהר חשובה בדעתו, ומוכא בכתבי מרן בעיסוה"ע זי"ע על הקושיא הידועה איך אפשר להיות רשע גמור עם כ"כ הרבה עבירות קלות וחמורות ועי"ז שמהרהר חשובה בדעתו ועדיין לא תיקן כלום יקרא בשם צ"ק ותירץ עפ"י דרכו בקדש כי יש בחי'

ב

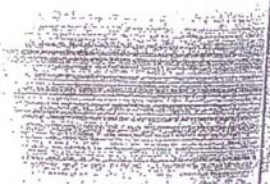
תשובה שהיא מכח המח שע"פ השכל יודע כי לא טוב עשה ומעתה שוב לא יעשה כן, ז"ש בחי' תשובה שהיא מהלב שעושה תשובה מתוך רגש פנימי שלבו מתמרמר ומבין שלא טוב עשה, כל בחי' בפני עצמה אינו בעל תשובה גמור, ורק כדיוק הלשון שמא הרהר תשובה בדעתו, כי חכמה מוחא לבינה לבא ודעת הוא המקשר בין מח ללב, דוקא כאשר תשובתו עמוקה כ"כ שגם המח וגם הלב גם השכל וגם הרגש נכנעים להשי"ת אז היא תשובה גמורה, והמהרהר תשובה בדעתו הוא המתהפך מרשע לצדיק.

אמנם עוד ראיתי ושמעתי, כי עגין תשובה כזאת נאמר רק אצל חתן, במקדש אשה שמרחלין לו על כל עוונותיו, אז ע"י החשובה יכול להתהפך מרשע גמור לצדיק. והביאור כי גדול הנאמר אצל חתן מהנאמר על מחילת עוונות של יוהכ"פ, כי על החמורות תשובה ויוהכ"פ תולין וצריך רח"ל יסורין ומיתה, ובחזון שמרחלין לו לא מצינו שום תנאים דק מרחלין לו על כל עוונותיו, ואז הזמן מסרגל שאפילו רשע גמור יכול להיות צדיק, וכמו שכתב הרה"ק הר"ח ויטאל ז"ל בס' עץ הדעת טוב, כי לכן ילפינן את ענין מחילת עוונות לחתן מנשואי עשיו עם מחלת בת ישמעאל, ללמדנו שאפי' חתן כעשיו שמלא עוונות ופגמים ג"כ מרחלין לו ביום הזה, שהיום הק' הזה מכפר גם על החמורות שאין יוהכ"פ מכפר, ולכן יכול ע"י תשובתו ביום הזה להתהפך לצדיק גמור.

ובספה"ק "דגל מחנה אפרים" פר' בא (ד"ה א"י ולכל בני ישראל) איתא וז"ל: צאינה וראינה כנות ציון כמלך שלמה, היינו חתן שדומה למלך וכו'. בעטרה שעטרה לו אמו, היינו שהחזן נעשה בחי' אימא עילאה, שמרחלין לו על כל עוונותיו, ולכל הנלוים אליו וכו', ואימתי זה ביום חתונתו. ויש בזה סוד עמוק, כי ביום הכפורים שהוא סוד אימא עילאה יש בו חמשה תפילות, ובחזון ש בו חמשה קולות, קול ששון וכו'. והוא בחי' יותר גדולה מיום הכפורים, והבן ולכן אל יתערב זך בשמתתנו. כי נעשה מן ז"ר או"ר, והבן כל זה כי הדברים עתיקין. עכ"ל. הנה מפליג בגודל קדושת היום ועד שהוא יותר גדול מיוה"כ, ועד שמרחלין גם לכל הנלוים לחתן.

אמנם יש חטאים ופגמים הידועים ר"ל שמוכא בספה"ק שאין מועיל להם תשובה על אס חטאים אלו. והעגין הוא ע"פ מה שמוכא בספה"ק מהרה"ק הר"ן מטשרנובל ז"ל דהא דאמרו לחד מ"ד שיוהכ"פ מכפר גם לשאינם שבים, אין הכוונה למי שאינו עושה תשובה ח"ו, אלא על אותן הפגמים בכרי"ק שאין מועיל תשובה עליהם, שאם עושה עליהם תשובה ביוהכ"פ מעלה קדושת היום את התשובה לדרגת תשובה עילאית ומתכפר לו גם עליהם. וכמ"כ אצל חתן ככה קדושת היום יכול לשוב ולתקן גם את הפגמים הידועים, מכל מה שעבר ופגם כימי הבחורות, ולהיכנס נקי לתקופת החדשה בחיים ע"י תשובה פנימית במוח ולב שכל ורגש, ומתוך קבלה אלהבא להתנהג בקדושה וטהרה יתירה.

והנה מוכא בשם הבעש"ט זי"ע, עה"פ מלאכתך ודמעך. לא תאחר בכנר בניך חתן לוי, דהנה דרכם בקודש שכל עניני עבודת צריך להיות בשמחה, ותשובה גם היא צריכה להיות מתוך שמחה, אך את הטאת נצורים הפגם של בטלה רח"ל א"א לתקן אלא ע"י בכי' שיבכה בדמעות שליש להקב"ה מחוך תשובה על העבר וקבלה על להבא.

וזהו מלאכתך ודמעך לא תאחר, מלאכתך - אם ידעו בכור בניך תתן לי, שתהדיר רח"ל, העצה - דמעך לא תאחר, תבכה הרבה, ואז - בכור בניך תתן לי, שתהדיר עי"ז את הניצוצות הק' שנתפלרו ממך ונפלו בעמקי הקליפות. וזהו. אחר מתפקידי היום. הק' הזה שממנו גדל ומוכשר לטהר את העבר שידעי איניש בנפשי. גודל פגמיו וירעיש את כל נימנן נפשו ונשמתו. לבקש רחמים שלא יטבע כיון מצולה, וכמ"ד שמים וארץ בקשו עלי רחמים כי אם לא עכשו אימתי ואם אין אני לי מי לי, להתחנן לה' שיזכה לחיות חיי קדושה וטהרה מעתה, חיים כרצון ה' וכרצון יראיו הם רבותה"ק זי"ע. אשר מדור דור, שלא יהי' כטוס לפדד אין הבין במתג ורסן עדיו לבלום כידוע הר"ת.

ד.

אמנם דע יקירי שכמו שמצינו שכל המקודש יותר חרוב יותר, שדוקא במקום הקודש שם התגברות הטט"א, כמ"כ ידוע שדוקא בימים הכי קדושים בחיי האדם אז היצה"ר מתגבר לבלבלו ולטררו בעניני הגוף והנפש, שלא יעמוד על הגובה למלא תפקידו ויעודו הגדול לשעה זו, ומה"ש אמרו צדיקי אמת שכשעת פטירתו של אדם מן העולם, כשעה הגדולה הזאת עת פרידתו מן העולם, ע"פ רוב שוכב הוא נטול הכרה וחשיו מתו ולכן בל עמו. וכמ"כ במידה ידועה אצל חתן, וכמו שדרשו תז"ל על עתים אלו שעל זאת יחפלו כל חסיד אלוך לעת מצוא, כי על עתים כאלו צריך זכי' מיוחדת שיזכה להתעלה ולעמוד על הגובה ולדעת מה ה"א דורש מעמך.

ומצינו בתורה"ק כשיעקב הלך לישא אשה הראו לו מן השמים את הסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה נהנה מלאכי א' עולים ויורדים בו, ואמרו רבותה"ק זי"ע שמרומז בזה על ענין היחוד שהוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. לכאורה זה ענין של ארציות אבל ראשו מגיע השמימה, ומלאכי א' עולים ויורדים בו. כל העליות והירידות של עובדי ה' תלויים רק בענין זה. והנה"ת ניצב עליו לשמר מכל רע. וזהו דכתיב ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש א' במקום הזה, שאפילו בענין הזה הנראה כדבר גשמי אם זוכה שמעשיו לשם שמים אז ראשו מגיע השמימה. וצריך הרבה זהירות ורחמי שמים שלא יפול הנופל מהסולם הזה עד שאול חחית, וכמסופר שמרן מלכוויץ' זי"ע הפליא מאוד כשבחו של חתן אחד, ולמחרתו ימר בלשון רמיית: העז נפל לפה הואב. וכמאמר מרן בב"א זי"ע שענין מצוה זו דוכה למצה שמורה, שכל הזמן שומרים על הקמח שלא יבוא במגע עם מים ודטיבות ושומרים מכל חרם, וכשכא לאפות את המצות שמיט בתוכו מים ומכניסים לתוך התנור וזהו מצותו, אך העיקר לשמר על הזרזרות והמהירות שלא יבא לירי. חמץ וד"ל.

ה.

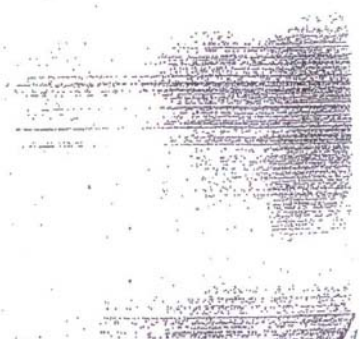
ואגב חכיבותא דידן אכתוב לך עוד איזה פנינים מרבותה"ק זי"ע. מרגלא בפומי דמרן אדמו"ר זי"ע, חתן דומה למלך, כמו המלך היוצא למלחמה ונותנים לו כבוד גדול שאינו שם לב לכל זק, כי יודע שיעקר מטרתו לנצח את אויביו בנפש, ואם ח"ו לא ינצח ויהי' לו מפלה אז כל הכבוד יהפך לבושת ובזיון, וכל מחשבתו נתונות רק לחפש עצות ותחבולות להכניע את האויב, ע"ד זה חתן דומה למלך.

ומרן מקורבין לז"ע סיפר לנכדו הר"ג ז"ל בליל חופתו, שהרה"ק ר"ב ממזכרו זי"ע אמר לנכדו ביום חופתו: רואה אני עליך שאינך חתן כמות שאני הייתי, שכורפתי. אז את כל הכוונות השייכים לחתן ולכלה והשייך לשרושי בנין, וכשהגיע זמן היחוד בכיתי ככי גדול איך יורדים ומשפילים עצמו לעניני עוה"ז, עד שבא א"ז הרה"ק הבעש"ט זי"ע מעולם העליון ונתן לי עצה ע"ז. אתה אינך במדרגה זו, גלוי וידוע לפני מי שאמר והי' העולם שכל הקהל שאתה רואה יודע אני כל מעשיהם ומחשבותיהם אלא שהתורה מכסהו ואתה מגלהו, אבל לך אני אומר שאם לא תתנהג כמו שצריך אספר לכולם.

ואברך אתה סיפר לי ששמע מהר' אברהם פנחס ז"ל שכהיותו אברך נכנס למרן מוהר"ש זי"ע לדרוש ממנו את דבר ה', ואמר לו הוא ז"ל בהתרגשות עצומה את הפסוק אם אבוא באהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי וכו' עד אמצא מקום לה משכנות לאביר יעקב. (הוא מפר לי את האופן והצורה שמרן אמר זאת מלה כמלה שהיו יורדים עד מעמקי הנפש והנשמה), הרא"פ כבר לא הי' צריך לשמוע עוד דיבורים ויצא מאתו מזועזע כולו. יהיו נא הדברים האלו יעל לבבך ובלבבך.

ולמען אהבתך אכתוב לך עוד מאמרים שראיתי בכת"י מרן מוהר"ש זי"ע, שפ"א בירך את החתן שתהי' שמחה שלימה ושלך יתערב זה בשמחתו. ובי' ענין שמחה שלימה, כי הנה אין שמחה כשמחת הניצוח, ולאשר הענין הזה יש בו יצה"ר גדול, הרי כל מה שמנצח יותר יש לו שמחה יתירה, משא"כ כשהוא מנוצח ח"ו-אז מערב את היצה"ר כשמחתו. ועל זה אנו מבקשים שלא יתערב זה-הסט"א- בשמחתנו. והמצוה הזו היא המצוה הראשונה שבתורה, מפני שמצוה זו היא יסוד לכל התורה, וכמו שכל כמה שהיסוד יותר חזק יכולים לבנות עליו בנין יותר גדול והרבה קומות, כמ"כ עד כמה שיהודי מקיים מצוה זו בקדושה נהי' אצלו יסוד חזק לכל התורה. ולכן יוסף הצדיק מרתו יסוד משום שהתגבר על תאוותו ועמד כנסיון בזה קנה מידה זו בעצם. עוד איתא שם בכתבים עה"פ. על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק וכו', אביו נקרא ראשית ותחלת המחשבה, אמו נקראת המחשבה עצמה אחרי שמעמיק בה לפני שבא למעשה בבחי' אם שמתעברת עד שירלדת את הוולד. וזהו הכוונה ע"כ יעזוב ראשית המחשבה וגם עיקר המחשבה, ו"ל שלא יחשוב על עצם המעשה הזה כלל קודם רק בשעת קיום המצוה.

ודע ידידי, התפקיד העיקרי בתקופה הראשונה שאחרי הנשואין היקרה מאד בחיים, הוא לייצר בבית אגירה של חיי קדושה וטהרה, שאז הבית כבחינת בית מקדש מעט, וכמאחז"ל איש ואשה זכו שכינה שרוי' ביניהם, והחתן ביום חופתו זה אצלו בבחי' הזמנה מילתא, אם אומר הדין ביתא יהי' בית של קדושה, שורה על הבית קדושה, ואם אומר הדין ביתא יהי' מקום לספק בן צרכיו הבהמיים או שורה ח"ו וכו'. ואם בשנים כתיקונם היתה עיקר דרגתו של אברך אחרי הנשואין תלוי' עד כמה הוא חי חיי קדושה ומקדוש עצמו כמותו לו, הרי כ"ש וק"ו בזמנינו שיחידים סגולה וכני עלי' המה מועטין, וגם הבני תורה שנוהרין ומדקדיקין בקלה כבחמורה, הרי על מצות קדושים תהי' אין קופצין. ועוד מזלזלין בה. ואיתא

בזה"ק פר' ויצא עה"פ ויאמר אעברך שבע שנים בכתך הקטנה וכו', בנימין אקרי צדיק ככל יומי לא חטא בהאי אות כרי"ק וכו'. שאמר בנימין הא יוסף אחי את קיימא דאבא הוה דהא כרית סיומא דגופא. איהו, כיון דאיהו אתאביד. אנא אהא נטיר אתרי' דאחי. בכחי' זו אנו צריכים לראות כל אברך חסידו. שהוא בבחי' בנימין, שמוטל עליו למלאת מקום את אחיו יוסף האבוכים הקדושים והטהורים שהיו ברור הקודם ואינם. וע"י חיי' קדושה וטהרה נפתחין. לו שערי המז והלב לתורה ועבודת ה' אורה ושמחה, וכמו"ד בב"א על מאחו"ל, אדם מקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה, אם מקדש עצמו באברים התחתונים ששק מורד הואות ונפש הבהמי, מקדשין אותו מלמעלה שפותחין לו את מחו ולבו, ואם ח"ו אדם מטמא את עצמו מלמטה וכו' אז מטמאין אותו מלמעלה, שמחו ולבו. טמאין רח"ל.

וכמו שכתבנו השכמת הבקר ההלכה הראשונה היא יתגבר כארי לעבודת בוראו וכו', כמו"כ זה התפקיד בצערו צעד הראשון בחיים שיתגבר כארי וכו' וישים אל לבו כי המלך הגדול הקב"ה אשר מלוא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה במעשיו כמו שנאמר אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו. נאם ה' וגם בשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, אז יעלה בחי' ה' ויקום במקום קדשו, כי כוחות כבירים של הט"א מתגברים על אברך הרוצה להטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה, וזעזועים קשים עוברים עליו לשבר רוחו, וצדין להתגברות יתירה חזוק ושמחה כנגדם, ואז כל רוחות שבעולם לא יזיזו אותו ממקומו, ודרכו בחיים תהי' בטוחה לעלות ולהתעלות, ובעת נפילת המוחין עצתו רק שפכי כמים לכך נוכח, פני ה' ערו יתחזק ויתחדש כברי' חדשה.

ד

והנה כידוע השמחה והמרירות המה תרי רעין דלא מתפרשין. ובאופן מיוחד נאמר זאת על חתן ביום חופתו, שכבי' ומרירות מצד זה, מתוך הכרה וידיעה על חובת היום הגדול בחיים, וגדול האחריות על עיצוב דמות חירו התלויים הרבה ביום זה. ומצד השני הר"י היב"ת היום יצוהה היא השמחה, וכמו שכתב אדמו"ה ד"ע שגם על החתן לשמח את החתן, וגם המרירות צריכה להיות בשמחה. והטעם שחז"ל הפליגו בה הרבה בענין שמחת חתן וכלה, כי השמחה היא השער לה' והטעם יבואו בו, השמחה היא השער להקרב לכל דבר שבקדושה, ובמיוחד סגולתה לענין שמכרי"ק, כי השער להקרב ולתקרב לכל דבר שבקדושה, ובמיוחד סגולתה המאמה בעצב תלוי. בנים שע"י העצבות נגרמים פגמי ז"ל ר"ל. וביאור ענין השמחה היא בהירות באמונה עד שגם הלב מרגיש כי אביו שבשמים משיג עליו ושומרו, שלא יאונה לו כל דבר רע, הכל בהשגחה פרטית והכל לטובתו, ואז המאמין לא יחוש, ומרגיש שמחה ואושר בחיים, וגם כי אלך בגיא צלמות הן בגוף והן בעניני הנפש לא אירא רע כי אתה עמדי, אביו הרחמן שבשמים עומד על ידו לעזרו ולתומכו ולסעדו. רק כח הרגשה זאת בידו להתגבר על כל מעמיה כנגדו. ולכן סגולתו של החתן להיות בשמחה בטחון והחזוק. ליכנס בשער אשר צדיקים יבואו בו, ולקבוע בלב כמאמר הכ' גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי, הענין הזה נקרא גיא צלמות כמו"ד רגלי' יורדות וכו' ופגמים אלו נקראים רע, אבל אם אתה עמדי לא אירא מכלום.

ועתה יקירי, עם סלימך את תקופת הבחירות על כל הכשלונות והנצחונות שהיו לך, שוב הנך נכנס לתקופה חדשה בחיים, מלחמה יותר כבידה מן הראשונה, ושוב הנך עומד בפני פרשת דרכים. ושני דרכים לפניך, להיות מאתם שאוכלין את הסתיהן לשם מצוה שעליהם נאמר צדיקים ילכו בה, או ח"ו מהאוכלים לשם. אכילה גסה שעליהם נאמר פושעים יכשלו בהם. שניהם אוכלים אותו דבר וכלפי חוץ לא ניכר שום הבדל וכה גדול ההפרש ביניהם, שרק היודע תעלומות יודע מי זוכה בשם תואר צדיק ומי בשם פושע. שתי דרכים לפניך, להיות מיחידי סגולה המהפכים את מעשה הגשמיות לשיא הרוחניות, או ח"ו להיות מאתם האברכים המהפכים את הרוחניות שלהם לטובת הנאות גשמיות ובהמיות, שעליהם נאמר מאחז"ל בנ"א שערומים בדעת ועושים מעשה בהמה. שתי דרכים אלו לפניך, וכיורך בשעה זו להעמיד את עצמך בדרגה העליונה ביותר שמלאכים ושרפים יקנאו בך, או ח"ו שגם תחתונים בנ"א שלא פגמו את חוש הדין שלהם לא יוכלו לעמוד במחיצתך.

ובתור יליד נאמן ומסור לטובת גופך נפשך ונשמתך, הנני אומר לך ומייעץ לך ובחירת כחיים! אם אמנם זה דורש הרבה מטריות. והקרבה, אך ידוע המאמר שמרן אדמו"ר זי"ע הי' אומר בשם הרה"ק ר"י מקוידנוב זי"ע שתמיד הי' חוזר: השי"ת עוזר, צדיקים מעולם העליון עוזרים, צדיקים מעלמא הדין עוזרים. הם יעמדו תמיד לימינך לשמרך ולהצילך מכל רע, ואתה על משמרתך עמוד ולך בכוחך זה ותצליח דרך בחיים.

וא' שדי יתן לך רחמים שתבנה בית נאמן לה' ולתורתו. כרצון ה' וכרצון יראיו רבותה"ק זי"ע מלכוויץ קוברין וסלונים, בית שכל שאיפת החיים תהי' חיים של קדושה, חיים של טהרה, חיים של תורה ויד"ש, בית שהאיש מקדש את אשתו ומכניס בה קדושה, בית שמגדלין בו תורה וחסידות, בית לנוי ולתפארת חבורתנו. והקבלות הסכמות והחלטות יום זה ילרו את דרךך בחיים לטוב לך כל הימים לרבות הלילות.

ובכוונת כההל ביתך, רגו' האמו' כהה' היטב כמו שיהודי אומר לפני ר"ה, הליכי מסר' מודעה וכו' ואני מגלה דעתי נרצוני כפל לבי כי רצוני ומאורי וכוננתי לעבוד את בוראנו א' אלהים א' יצחק וישראל עבודה תמה במחשבה דבור ומעשה ביראה ואהבה, ולעשות נחת רוח לפניך דוקא, והכל הוא לשם יחוד קודשא בריך הוא בדחילי ורחימו ליחא שם ה' ה' בור' ה' ביחודא שלים בשם כל ישראל לדעת רשב"י זר"א כנו ולדעת הרב יצחק לוריא אשכנזי ז"ל ולדעת רבינו ישראל בעש"ט ותלמידיו ותלמידי תלמידיו רבותה"ק אשר מדור דור. על דעתם וכוונתם רצוני ככל לבי לכונן את אהל ביתי, וכזכותם אוכה שיקויים בנו איש ואשה שכינה שרוי' ביניהם, אתה ה' תשמרגו ובצל כנפיך אחסה.

הרו"ש הצלחתך ואושרך בגו"ר
המעתיך שמח נפשי בישועתך.

כבוד א' הסתר דבר - ובאזרה שלא להעתיק, ולהחזיר בהקדם!

Appendix III: "The Three Months Letter" (*Mikhtav gimel hodashim*)

א

כבוד א' הסתר דבר
 חזכרים אטורים סתומים וחזומים
 זולת למי שאליו נמטרו

ב"ה. שובבי"ם תשי"ז.

ברכות נאמנות לך אחובי ויקירי לנשואיך בשטו"מ, ברכות שמים
 מעל וברכות ידידים נאמנים מתחת, עלה מעלה מעלה והי' מוסיף
 והולך ואור עד תאות וכו' ולא עד בכלל (-לשון מרן מזהרשד"י
 זי"ע), ויהי נועם ה' עליך.

א

אהבה מקלקלת השורה. אינני מוכשר ומתאים לכתוב את אשר עם לבבי לכתוב
 אליך להלן, שזה נגד תכונת נפשי לכתוב מענינים אלו. - אך לבי עליך ואלו
 יקירי שגדלתיך וטפחתיך והבאתיך ב"ה עד הלום, לעבור בשלום את ימי הבחרות,
 ועכשיו שהנך אברך הנני רואה אותך שוב כבודד וגלמוד עומד במערבלות מערכות
 מלחמה, הכבדה עוד יותר מבראשונה, שזה באיסור וזה בהיתר, ורבים חללים
 הפילה, רבים נפלו ורבים יפלו, ורק יחידי סגולה שהקב"ה השאירם ושתלם בכל
 דור הם יוצאים ברווחים ונצחונות מזהירים, ומכאן זה הולכים ומוסיפים להאיר
 בכל הענינים, מה שאני תפילה שגט אתה חביבי תהי' נמנה בתוכם. ואמרת למען
 אהבתך לצאת מגודרי ולהעלות על הכתב מן המאמרים הידועים לי וששמעתי מרבותה"ק
 זי"ע, מהם ידועים ומהם חגלזים רק ליחידי סגולה, ומהם שראיתי בכתובים
 ובמכתבי דודי ראפ"ש ז"ל. והנני מוסר בידך אוצר גדול ממש, שבכוזו תוכל
 להיות מאושר כל ימי חייך. ובכל עת מצוא כמחז"ל אשר על זה יתפלל כל חסיד
 החפץ בקרבת א', תחזור מאמר מאלו שהי' כרטי' על לבך, שאינך מתירא לא מן
 החמיו ולא מן הצונן, לא ממה שהיצח"ר מחמם בזמן שצריך להיות קר, ולא ממה
 שמקרר בעת שצריך להיות חם. והא בהא תליא, זה שחם בזמן שצריך להיות קר, הרי
 כשצריך להיות חם בתו"ת הוא קר. ויהיו נא אמרי לרצון, לעורר בך רצון אמיתי
 ליהנות מאור ואושר החיים, כמאמר מרן מקוברין זי"ע "וואס פאר א זיסע וועלט
 און א ליכטיגע וועלט פאר די וואס ליגען ניט אין איהר, און וואס פאר א
 פינצטערע וועלט פאר די וואס ליגן אין איהר". ומן השמים יעזרוני ע"ד כבוד
 שמו להיות שיך לכל זה. - וראה כי הזהרתיך שחנני אוסר להראות מכתבי זה לשום
 אדם, רק למי שיקבל ממני רשות ע"ז.

ב

והי' הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו. איתא בשם רבותה"ק
 זי"ע, ציון גימ' יוסף מדת יסוד, ירושלים הוא מדת אמונה. ב' ענינים אלו הם
 עיקרי העבודה לאיש יהודי הרוצה להתקרב לה', ומי שיש בו ב' ענינים אלו
 לקדוש יחשב. והא בהא תליא, אם הוא שומברי"ק זוכה לאמונה טהורה ולא מבלבל
 אותו מחשבות כוזבות רח"ל, וכמו שאמר מרן אדמו"ר זי"ע, ה' בדד ינחנו ואין

ב

עמו אל נכר, בוד"ר ר"ת ב' כל ד' רכיך ד' עחו, מי שהוא במדרגת בכל דרכיך דעהו גם בזמן שהוא בוד באין איש עמו, זוכה שאין עמו אל נכר, לא מבלבל אותו מחשבות רעות באמונה. וכמו"כ מה שהאמונה אצלו יותר טהורה וברורה כי השי"ת עומד עליו ומשגיח במעשיו, ואצלו כחשיכה כאורה, הוא זוכה להיות שמברי"ק. ומרן מלכוביץ זי"ע אמר, "ה' בציון גדול", כנזכר שציון הוא מדת יסוד, מי שהוא שומברי"ק הא' גדולה אצלו, "ורם הוא על כל העמים", מדה זו גדולה ורמה יותר מכל המדות והמדרגות שאיש יהודי עובד לה'. כי לכל המדות הטובות יש קופצים, ולמדה זו שאיש אינו יודע והוא בלתי לה' לבדו יש רק יחידי סגולה. וגם התגברות מלחמת היצה"ר בזה היא כבדה מאד כאשר לחבה להסיל בו זוחמה, שהפגם הוא מיד וגם לדורות הנולדים. כמאמר הרח"ק מקוזניץ זי"ע "כי מי שאינו מכוון במצוה זו אלא למלא תאוותו ורק אגב אורחא נולד מזה ילד, זה נקרא ר"ל בנים מריעים מפני שלא הי' כוונתו ע"ז הולד, אבל מי שמכוון להוליד בנים לעבודתו ית"ש שנקרא אלקי אמת זה נקרא זרע אמת" עכ"ל. וע"כ העמידו רבותה"ק זי"ע את מדת יסוד כיסוד היסודות בעבודת השי"ת.

ג.

מרן מלכוויץ אמר בלשון זזה"ק 'יסוד סיומא דגופא' שא"א להשיג המדה הזאת אא"כ עושם אסוף צום גוף. ביאור ענינו, כמו במלחמה שיש נצחונות מקומיים ויש נצחונות מכריעים שע"ד משתלט על האויב, ואתם א"א להכריע אלא אחרי קרבות קשים והרבה קרבנות. וזנה גם אצל הרבה שומרי תורה ומצות עניני העבודה וחיים הרוחניים הם כטפל בפני העיקר, שרוצים ליהנות מעוה"ז ולסדר להם חיים נוחים, באשה דירה וכלים נאים, אם כי לא מותרים ח"ו גם על עוה"ב וחלקם בג"ע. אכן לפי הכלל שא"א להיות באדם ב' עיקרים חיי גוף וחיי נשמה, אלא כשזה נופל זה קם ולא נבנתה צור אלא מחורבנה של ירושלים, על איש כזה שרוצה ליהנות מתאות הבהמיות, ולו אפי' בהיתר, נאמר מאמר מרן מלכוויץ זי"ע, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, מי שרוצה שהגוף ישיג אותו לא ישיג את גדלות הבורא, והוא בקהל חסידים לא יחשב, ואפילו יהי' גדול בתורה ומעש"ט בכל זאת ביד מנוול נמטר, ששולט עליו ועושה בו כרצונו. איש חזה כל נצחונותיו נגד היצה"ר הם רק כנצחון מקומי, אבל כשמגיע לעניני שמברי"ק ידו על התחונה, כי בקרב המכריע שהוא מדת יסוד א"א לנצח את האויב בנפש, אלא זה שכל עניני תאות ותשוקות הבהמיות וכל עניני הנאת עוה"ז הם כטפל שבטפלים אצלו, וכל שאיפת ומשאת נפשו הם החיים הרוחניים שלו, להתדבק בהבורא שהוא טהור וכל משרתיו טהורים, וכמאמר אדמו"ר זי"ע, שצריך האדם לומר לעניניו הגשמיים, לא אתם שלחתם אותי הנה כ"א האלוקים, לא בשבילכם ירדתי לעוה"ז כי אם להשיג את ענין האלוקות. וכל ענין עוה"ז אפי' הגאה מותרת, אם יחשוש שזה מרחיק אותו מהתדבק בה', שזה כל תשוקת חיינו, בורח מזה כבורח מאש השורפת גופו ונשמתו. מלחמתו היא קשה שאינה על פרט ידוע, אלא על עיקר משאת נפשו להכניע את אויבו, הוא עושה סיומא דגופא, אבל ומגיע למדת יסוד שהוא נצחון על כל החזית, ומוסיף והולך ואור בכל המידות.

ד.

ועתה יקירי נייחד הדבור להיכנס לטרקלין הקדושה. מצות קדושים תהיו כי קדוש אני ה'א, שפי' הרמב"ן כי מצוה זו היא להיות פרושים אפי' בהיתר, שאפי' מה שהתורה התירה לו לא יהי' נבל ברשות התורה, ויפריש את עצמו מן המותרות במקום שלא צריך לקיום המצוה אלא רוצה בהנאות גופו, כי קדוש אני ה'א, וא"א

להתדבק בקדוש אלא א"כ יתנחג בקדושה. והנה רבותה"ק זי"ע מלכוויץ קוברין וסלוניס הפליגו מאד בקדושת ענין זה והעמידו את זה בדרגא כ"כ גבוהה, עד שמדבריהם יש ללמוד שאין בכלל היתר, אלא אם איש ואשה שכינה שרוי' ביניהם והבית כבית מקדש מעט מלא אויר של יר"ש קדושה וטהרה מקום השראת השכינה, והשולחן כמזבח, והמטה כקודש קדשים, והוא ככהן גדול הנכנס לפני ולפנים להקריב קרבנות קטורת אישים וניחוחים, וכמו שדודי ראפ"ש ז"ל כתב בשם מרן מוהר"ש זי"ע כי חביבה לפני הקב"ה קרבן חמת מלאה דם וסיר מלא וכו' כמחז"ל יותר מכל הקרבנות שאיש יהודי מקריב להקב"ה. ואם לאו, שבונה ביתו מקום להנאות גופניות ותענוגים הוא כבית מדור לסט"א ח"ו, ואש אוכלתן, ועוד אמרו ז"ל, ואם במנאפים חלקך, שגם בחלקך שחתורה החירתו לך הנך כנואף רח"ל. עוד אמרו ז"ל, איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה, שארו זו אשתו, שאם אין כוונתו לש"ש הוא בבל תקרב, וכל נגיעה שלא בעת הצורך הוא בבל תקרב. עוד אמרו על מחז"ל הוא אמר ויהי זו אשה, אבל הוא צוה ויעמוד, להעמיד את עצמו ולא לעבור על בל תוסיף. עוד אמרו ז"ל, והם הביאו אליו נדבה בבקר בבקר, בקרים טובים הם הנדבה שאברך מביא לה'. ובוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו, ע"י הקרבן נדבה של בוקר יודע ה' את אשר לו וכו'. ולזה מיד אחרי שאיש יהודי מקדש אשה מבוכים ברכת שהכל ברא לכבודו. וזה הי' העיקר העבודה לכל מי שרצה ללכת בעקבות רבותה"ק זי"ע, וכל החומרות וההידורים ודקדוקי מצוה הי' משקיע בהידור מצוה זו של קדושים תהיו יותר מכל המצות והמדות.

ה.

וחסידים הראשונים מדור הקודם שעוד זכינו לראותם השקיעו חלבם ודמם ללחום נגד הנאת היתר, הם לחמו נגד מצוה שהגוף נהנה ממנה, והם פרשו מחז"ל אוהבה כגופו אבל לא כנשמחו. והר"א מלח שנחג פרישות יתירה, ואמר לו אחד שמאבד עוה"ב, השיב לו שכדאי לאבד עוה"ב אביא ניט נחנח זיין פון דער וועלט. ומהם שהרטיבו הכר בדמעות שליש כשהגיע ל"ט. הם עשו תשובה על ההכרח כבעל תשובה שעושה תשובה על עבירה גדולה, שמא נהנה הגוף. הם פחדו מקליפת היתר יותר מקליפת איסור. אצלם הי' הבחינה בערב ילין בכי, ועי"ז זכו לבקר רינה שנפתח לבם בתורה ותפילה. והם פירשו הפטוק וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו, יעקב הוא בבחי' תורה כמו"ד תתן אמת ליעקב, וכח התורה מגני ומצלי, וראה שלא יכול לו להכשילו באיסור, ויגע בכף ירכו להכשילו בהנאת היתר, שבזה מתגבר ומכשיל אפי' ללומדי תורה, ה' ישמרנו. ואדמו"ר ז"ל סיפר פעם מהר' מיכל סופר מקוברין שג' שנים אחרי חתונתו לא הכיר באשתו שהיא חיגרת. כזה הי' קדושתם, ומה נענה אבתריהו עזובי קירות הלב ומטומטמי מח. וכשהמח והלב במצב שינה אז הכבד מדור ומשכן התאות רעות משתלט על הגוף, ורתיחת דם טמא מתגבר, והיציצה"ד בוער כמו אש, וגם העוסקים בתורה ומצות כל היום, בכל זאת אצלם בבחי' שאמר מרן מוהר"ש, יום צעקתי בלילה נגדך, ביום הוא צועק לה' ובלילה הוא עושה נגד רצונו. ואם ראשונים כמלאכים, ולכה"פ כבני אדם, אנו כחמורים. אכן העצה לזה לכבות האש ורתיחת הדם הוא על ידי שישפוך לבו כמים בתפלה ותחנונים וכמו"ד שפכי כמים לבך נוכח פני ה', כמו שאמר מרן אדמו"ר ז"ל על מאמר המדרש, כשם שקילוסו של הקב"ה עולה מצדיקים שבג"ע, כך קילוסו של הקב"ה עולה מרשעים שבגיהנם שמצננים את הגיהנום בדמעותיהן. פי' קלוסו של הקב"ה העולה מצדיקים שבג"ע היינו מתורה ותפילה ומעש"ס, וכך עולה קלוסו מרשעים שבגיהנום, היינו בעת שהוא באפלה באין אדם עמו, און דער יצר הרע שטעלט זיך אוועק ווי אַזואנט ובווער בקרבו כמו אש של גיהנום, ואין לו שום עצה, רק מבקש ומתחנן לפני הקב"ה שיצילו, מזה עולה קילוסו של הקב"ה שמצננין

את הגיחנם בדמעוניהן, מכבין את אש היצה"ר בדמעוניהן. ובחי' זו חשובה מעבדות של מלאכים ושרפים שאין להם יצה"ר, והוא בלתי לה' לבדו, שאין איש יודע זולתו יתב', ואין איש מכיר מה שנותן חלבו ודמו לכבודו ית'.

.7

והעצה לענינים אלו, היא לעורר יר"ש פנימית, כמאמר מרן מלכוין זי"ע, אשה יראת ה', לתאות נשים העצה לעורר יראת ה'. עוד אמר, חרזה מסלקת הדמים, לתאות הבאים מרתיחת הים טמא צריך לעורר יר"ש ופחד שמסלקת הדמים. וכמאמר מרן מוהר"ש זי"ע, ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה, כשהוא בלילה באין איש עמו ובוער בקרבו התאות כמו אש, העצר להאי' אותיות ירא' ה', להתחיל מיראה פשוטה. ללכת יומם ולילה, היום הולך אחר הלילה, אם מתגבר על תאוותיו בלילה או נפתח פיו ולבו בתורה ותפילה לפני הקב"ה. וכמאמר צדיקים זכור ושמו בדבור אחד נאמרו, כל שישנו בשמירה ישנו בזכירה, אם הוא שומר ברי"ק הוא זוכר את הקב"ה, וזוכר תורה שהוא לומד, כי השכחה מצוי' ע"י המגמים בברי"ק. עוד אמרו ז"ל, כי ה"א אש אוכלת הוא, אכילתו כביכול של הקב"ה הוא מה שאיש יהודי מוסר לשמו יתב' דבר הבוער בו כמו אש, זה עולה לרצון ולריח ניחוח לפניו יתב'. עוד פירשו אש אוכלת הוא, מה שאיש יהודי עושה בהתלהבות ואש קודש תוקד בו, רק זה עולה לפניו יתב'.

עוד עצה, כמאמר מרן אדמו"ר זי"ע, החומץ יפה לשרב, בעת שרב - שבוער בקרבו ואין לו מנוס, יתאפק ויתן לחמץ, ער זאל אפלייגען אויף שפעטער, עד יעבור זעמו וכוחו של היצה"ר. וכמאמר ז"ל 'וואס מיטאר ניט טאר מען ניט און וואס מען ממעג הייל זיך ניט', וכמו שאמר מרן אדמו"ר זי"ע על השלשלת שיש על תיבות 'ויתמהמה' 'וימאן' 'וישחט', שבתחילה צריך להיות ויתמהמה, ואח"כ וימאן, ואח"כ וישחט, ושחט אותו על ירך המזבח לזבוח את יצרו.

ובאופן כללי הדרך ועצת ה', הוא לא ללחום ישר נגד התאות והתשוקות הרעות, אלא להשיב מלחמה שיערה להפוך את תשוקותיו למקורם, להכניס את כל השתוקקות נפשו להשי"ת כבן המתרפק על אביו, ואת כל האהבות הרעות אשר בקבו לאהבת ה' ולאהבת אחים ורעים. וכמובא בדברייהם הק' זי"ע, שנשמת ישראל מעולם התענוג ומחפשת תענוגים, וכשאינן לו תענוג של קדושה מתורה ומצוות ושבת קדש אזי מחפש תענוגים זולים מנפש הבהמיות למלא את צמאון לבו. וכמאמר מרן אדמו"ר זי"ע עה"פ נפש שבעה תבוס נופת ונפש רעבה כל מר מתוק, נפש שבעה מתענוגי קודש ושב"ק תבוס נופת, כל התענוגים הנראים כנופת - דב"ש גימי' אשה, דבש מצאת אכול דיך וכו', כל תענוגי נפש הבהמית הם כאין ואפט אצלו. אך נפש רעבה שאינה מרגיש תענוג של קדושה והוא רעב, אצלו ר"ל כל מר מתוק, היינו כמאה"כ מוצא אני את האשה מר ממות, וזה אצלו מתוק. ועל זה אנו מבקשים שבענו מטובך. וכמאמר ז"ל, במיתי לי נהורא ותחפי לכוך בהתא, כשהשי"ת עוזר לאיש יהודי ומאיר את עיניו לחזות בנועם ה', או ותחפי לכוך בהתא, כל התאוות ותענוגי נפש הבהמיות כאין וכאפט נחשבו, רבותכוך מה חשיבא וכו'.

ועוד יש עצה כללית המובאת בחז"ל, אם פגע בך מנוול זה משכהו לביח המדרש. ובי' ענינו, כמו"ד בענין הגעלה שכל דבר אשר יובא באש תעבירו באש, והבלא מפיך הבלא, באותה ההתלהבות שיש לו לתאוות יתלהב בתפילה, וכמאמר אדמו"ר זי"ע, מזמור לדוד כאשר בא אל בת שבע, שאמר המזמור באותו התשוקה והרגש. את האש התאוני יכניס באש של תורה הלוא דברי כאש נאום ה' להשקיע את

כל מוחו בתוה"ק, ואין היצה"ר שולט אלא בלב פנוי מן החכמה. וכמו שאמר מרן בעיסוה"ע זי"ע כי בחיותו אברך לא ידע מהי יגיעה נגד תאוות, כי הי' משקיע את מוחו בתורה ביותר ועד שלא הי' מקום להרהורים רעים, והי' נופל לישון בלילה במתוקה שנת העובד. ומרן אדמו"ר זי"ע פי' בזה הכ' אם בחוקותי תלכו ופירש"י שתהיו עמלים בתורה, היינו שתהיו כ"כ עמלים בתורה ועד שעי"ז תתרחקו מתאוות ובחוקותי תלכו.

ז.

עיקר העבודה והיגיעה במדה זו היא בשנה הראשונה המעצבת את הדמות הרוחנית של חיי המשפחה לכל החיים, וביחוד בחודשים הראשונים המהוים את ההתחלה של ההתחלה ויסוד היסודות, ואם לא עכשיו אימתי. והרוצה ללכת בעקבות רבותה"ק זי"ע לא ינוח ולא ישקוט, והכל בדעת ובתבונה יתירה, שאסור לקלקל ח"ו את האוירה של הבית, אוירה של אהבה אחזה ושלוש וריעות. וכמאמר מרן מקוברין, שהבע"ד כשרואה אברך אעולה ומתעלה בעבודת ה' הריהו מטיל מחלוקה בינו לבין אשתו ואז כבר תופס אותו בכל הענינים. וכמו שאמר מרן ביסוה"ע על חתנו הרה"ק ר' משה מרדכי מקוברין ז"ל, מיין משה איז ניט ווי אנדערע יונגע לייט שביום הם מתנהגים ברוגז ובלילה מתפייסים, ואצלו להיפך. ומרן אדמו"ר ז"ל כתב שלאברך בשנה הראשונה פותחים לו כל שערי אורח. - שנה זו היא שנת ההכרעה בחיים, אם לחיות חיי קדושה וטוהרה להיות מיחידי סגולה שבדור, או לחיות חיי בהמה כסוס כפרד אין חבין. וכמאמר צדיקים, נקי יהי' לביתו שנה אחת ושמה את אשתו, שהכוונה ע"ד מאחז"ל עה"פ ובעל השור נקי כמו שאומרים פלוני יצא נקי מנכסיו ואין לו בהם הנאה, ואז ושמה את אשתו, האוירה של קדושה בבית גורמת אוירה של שמחה ואושר. וע"ז אמרו ז"ל, שמחים בצאתם לקראת העובדא וששים בבואם כי בשעת מעשה עושים באימה רצון קונם, אבל זה שפוגם ר"ל אצלו הוא בעצב תולדי בנים. ושמעתי מהרה"ח רי"ז בשם מרן מוהר"ש זי"ע, אם בגפו יבא, היינו אם הוא רק כפורע חוב וככפאו שו, אז בגפו יצא, חוזר אח"כ למדרגותיו ולעבודתו ית', אבל אם בעל אשה הוא, היינו כמו בעלים המונחים בעסקיהם בכל רעיונם, אז ויצאה אשתו עמו, איפא שהוא יוצא מתפלל ועובד להשי"ת אשתו עמו, מלא הרהורים ומחשבות רעות. עוד אמרו ז"ל, אם בערב ילין בכי, שעומד נגדו כל מיני פיתוים גופניים ונפשיים מצד אחד, ורחמנות וכדומה מצד שני, והוא עומד כנגד כל זה במסירת נפש, ואין ד"ת מתקיימין אלא במי שממית עצמו, ונעשה אכזרי על עצמו ועל ב"ב, אז לבוקר רנה, נפתח פיו ולבו בתו"ת.

ח.

מרגלא בפומי' דמרן אדמו"ר ז"ל, ויתאפק יוסף ויאמר שימו לחם, עי"ז שאיש יהודי מתאפק מלמלא הנאותיו ותאוותיו, אז אומר הקב"ה שימו לחם, שיתנו לו פרנסה בהרחבה, כי בשמים מודדים לאדם כמה הנאות צריך לקבל וכמה יסורין וצער, השוטה מקבל את כל מנת ההנאות והתענוגים ממילוי תאוותיו, ואח"כ כשבא להנאות רוחניות מתורה ומצות סתומים בפניו כל התענוגים ואינו מרגיש שום הנאה, וכשבא להרויח פרנסתו סתומים בפניו כל שערי הפרנסה, אבל זה שמחאפק ומתגבר על יסורי נפשו מלמלא תאוותיו, קיבל כבר את מנת היסורים שלו, ומעתה נפתחים בפניו שערי אורה ושערי פרנסה. ולכן יוסף הוא השליט הוא המשביר לכל עם הארץ, על ידו עובר כל צינורות השפע. וא"ת שרואים כמה רשעים שפתוחים לפנייהם כל טוב גשמי, חתשובה היא ע"ד המובא בראשונים לתרץ קושית התוס'

7

שרואים חייבי כריתות שמאריכין ימים, שבזמן הבית חיתחו יניקת ישראל רק ממקור חקדושה, וכשעבר על חייבי כריתות נפטק מקור חיותו והי' מוכרח למות, אבל עכשו בעו"ה הם יונקים מסט"א וכל אריכות ימיהם ופרנסתם הוא ממקור הסומאה, ה' ישמרנו. - בענינים אלו צריך האדם להיות מפעם לפעם מרא דחושבנא, וזאו איז הער אין דער וועלט, וכמאמר צדיקים, אתם נצבים היום כולכם לפני ה"א טפכם ונשיכם, טפכם רומז על טיפות, נשיכם הוא ל' שכחה ול' נשים, אפי' אלו שכבר נשכחו ואפי' אלו שבהיחר, כולם עומדים לפני ה"א, ועל כולם עתיד ליהן דין וחשבון לפני יודע תעלומות. ושמעתי ממרן אדמו"ר זי"ע שדיבר מענין שם הק' יב"ק ר"ת י' חוד ק' דושה ב' רכה, שלכן אין עושים ברכה על מצוה זו, שאם נעשה היחוד בקדושה הוא בעצם ברכה ומקור הברכה, ואם ח"ו בלא קדושה אסור לברך, ה' ישמרנו.

ט.

אמנם כל הזברים אמורים בזמן שהמח שולט על השכל והלב על רגשות הלב. מה יעשה האדם בשעת קטנות המוחין, והלב טחום ומטומם, והשלטון עבר להכבד מקום רתיחת הדם טמא ומדור התאות הרעות, והנו כשבוי וכחומר ביד היוצר ביד מנוול מסור. ואז מלבד עצם הירידה יש עוד תרחי לריעותא. א, כמו שאמר הרה"ק הר"נ מלכויע זי"ע למרן ביסוה"ע, ששאל אותו וואס טוט מען וואס מאיז אזוי נידעריק, וא"ל מזה בעצם איני מפחד כ"כ, ארוממך ה' כי דילתני השי"ת ירים אותך משפלותך, אך העיקר שבנתיים בזמן השפלות ולא שמחת אויבי לי, שלא ינצל היצה"ר מצב זה לתופטו בידו. ב, כמובא ביסוה"ע כי יותר ממה שהיצה"ר רוצה להכשיל בעצם העבירה, הרי עיקר רצונו לחפיל ביאוש, שאז כבר משתלט עליו ונופל בידו. וכמו שאמר מרן אדמו"ר זי"ע ע"פ ותתפשהו בבגדו, לשון בגידה, כ"כ בגדת ועברת על רצון ה', וא"כ שכבה עמי כי בין כח הנך רשע, ולזה נתחכט יוסף ואמר אדרבא איננו גדול בבית חזה יותר ממני, הנני חסיד גדול ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת. זהו אמנם התשובה כהלכה, אך יש עתים שהלב כ"כ שבור וא"א לענות כן. אז צריך לידע הכלל מרבותה"ק זי"ע, כי מי שאינו מסוגל אחרי שהוא בשפל מצב איום, ואפי' עבר על איסור א"א להתחיל להתפלל ולשפוך שיחו לפניו ית', ולהרגיש כי אביו שבשמים אתו אפי' בשפלותו, לא דרך על מפתן החסידים. וכמו שאמר הרה"צ מאברוטש זי"ע כי מי שאינו מאמין כי הקב"ה שוכן אתם בחוך טומאתם הוא ג"כ אפיקורס. וכמו שאמר מרן אדמו"ר ז"ל, הנה ערשו ערש ברזל, ע"י הפגמים של ערשו, נהי' מחיצה של ברזל בינו לבין אביו שבשמים, אבל אוחנו הוציא מכור הברזל, שאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים. וה' איש מלחמה, השי"ת בא לעזרה למי שעומד בקשרי מלחמה, ואהי' אשר אהי' השי"ת מבטיח שיהי' עם מי שרוצה שיהי' אתו ומבקש עזרתו. - ידיעות אלו יכולים לשאוב מהם חיזוק ועידוד בכל המצבים, אך במצב ירוד כזה אי אפשר להיות מן המעפילים לעלות, ולהיות ככסיל אשר גם בחושך רוצה להלך, אלא אז הזמן רק לבקש רחמים ותחנונים מאוצר מתנת חיים אע"פ שאינו הגון ואינו כדאי, ולהרעיש עולמות בתפילה שמים וארץ בקשו עלי רחמים, וכמובא בסוף יסוד העבודה, אחר כל העצות אין עצה כהמבקש ומתחנן לפני השי"ת וכו' מתפחד וחוזר ומתחזק וכו' ובפרט בשבתות ויו"ט. שבת קדש נפשות ישראל בצל כנפיך יחסיון, צריך לחאחו בש"ק כמו הטובע ביון מצולה שבאו מים עד נפש ומוצא קרש הצלה, כך היא השב"ק, שעל ידה יכול לצאת מכל מצוקת הנפש והרוח. ומרן אדמו"ר זי"ע אמר אינו דומה מאור פניו של אדם כל השבוע למאור פניו של שב"ק, פניו הוא לשון פניה, מה שאיש יהודי גיט זיך אקער צו גב"ה בש"ק זה לגמרי ענין אחר, וש"ק הוא התחדשות שיכול להתחדש כברי' חדשה מבלי להיות שום קשר עם כל העבר. וביחוד בשבת אחים בלייל ש"ק ושל"ט שאז הזמן מסוגל ומוכשר מאד לחקרב מחוש להשי"ת.

. י

ידידי וחביבי, - הרבה דברנו על תכסיסי המלחמה, אך מרוב דברים לא יחדל פשע, בעת שהאויב בשער וכ"ש כשעומדים פנים אל פנים מול אויב, אז לא יועיל שום שכליות והסברים, כמאמר מרן ביסוה"ע זי"ע כי רע א"א לעקור בשכליות, אז צריך לדעת להיות כמו חיל נאמן שמחרף נפשו למות עבור הנצחון, אינו חס על חייו וחי אשתו וב"ב, דרוש הקרבה עצמית דם דמע וזיעה, דרוש כלי מלחמה היינו הרבה תורה ותפילה, דרוש אוירה מלחמתית היינו להספיג בקירות ביתך וב"ב, כי אושר החיים וחדות החיים הוא חי פרישות וטהרה, וחי רוח עולים על חי תענוגים בשריים ובהמיים, ונגד שאיפות שאשה דירה וכלים נאים יתפשו מקום המרכזי בחיים.

לא דברנו על חכמות והענינים בפרטיות, כי ע"ז אמר אדמו"ר ז"ל שהוא מהענינים שנשמת אדם תלמדנו, להעריך את תכונת נפשו ומזגו וע"פ זה לכוון את דרכו, ויחד עם זה לבקש רחמים הורני ה' דרכך, הצילני מטיט ואל אטבעה, שלא אחי' ח"ו מאלו שעליהם אמרו חז"ל משביעו רעב, וצריך לעשות על עצמו גדלים וסייגים. כמ"כ לא דברנו על התנהגות של קדושה בזמן האסור במחשבה ודבור, ואפילו שיחה קלה וכו' מגידין לאדם ביום הדין, ובפרט הזהירות בכל עניני הרחקה, שמובא בשם צדיקים שזה תורה שלימה בפני עצמה, ולא רק שעי"ז לא יבוא ח"ו לאיסור, שלבי סמוך ובטוח שתעמוד על הגובה הראוי להתנהג בקדושה יתירה, כחיל ממושמע.

ואחה על משמרתך עמוד, כי ה' ניצב עליך לשמרך בכל דרכיך, וצדיקים שבג"ע רבותה"ק שהבטיחו שגחלתם לא תיכבה עד ביג"צ. הם יהיו בעזרך לשמרך מכל רע ח"ו. ויהיו כל הדברים האלה על לבבך ובלבבך תמיד, כי עז רצוני שאתה תהי' מהמאשרים מהיחידים השרידים שבעם, שנשמתם ירדה למטה לעשות נח"ר למעלה, גם מענינים הקשים, להעלותם לדרגת רוחניות שברוחניות. - וחזקת והיית לאיש. חזק ואמץ כי ה' אתך !

בידידות נאמנה ומסורה
המעתיך שה' ישמרנו מכל סיג ופגם